

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ ՀԱՅՈՑ ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՎ Տ. ԵՂԻՇԵ ՍՐԲԱԶԱՆ
ՊԱՏՐԻԱՐԷԸ ԵՎ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԲԱՐՁՐԱՍՏԻԺԱՆ
ՀՈԳԵՎՈՐԱԿԱՆՆԵՐ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒՈՒՄ

Ժ Ա Մ Ա Ն Ո Ւ Մ

Հուլիսի 25-ին, հինգշաբթի օրը, երեկոյան ժամը 20-ին, Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի հետ Մայր Աթոռ ժամանեցին վերջերս Մոսկվայի և համայն Ռուսիայի Նորին Սրբություն Տ. Պիմեն Պատրիարքի հրավերով Մոսկվայում և Կիևում գտնվող հայ եկեղեցու պատվիրակության անդամները՝ գլխավորությամբ Երուսաղեմի հայոց պատրիարք Նորին ամենապատվություն տ. Եղիշե սրբազան արքեպիսկոպոսի:

Հայ եկեղեցու պատվիրակության մաս էին կազմում Հարավային Ամերիկայի Հայրապետական պատվիրակ տ. Բաբգեն արքեպ. Ապատյանը, Երուսաղեմի Հայոց պատրիարքարանի դիվանապետ տ. Ծաֆե արքեպ. Աճեմյանը, Հյուսիսային Ամերիկայի արևմտյան թեմի առաջնորդ տ. Վաչե եպս. Հովսեփյանը:

Երուսաղեմի Հայոց սրբազան պատրիարքին և հայ եկեղեցու պատվիրակության մյուս անդամներին Երևանի օդանավակայանում դիմավորում և բարի գալուստ են մաղթում Մայր Աթոռի միաբանները՝ գլխավորությամբ Մայր տաճարի լուսարարապետ տ. Հուսիկ եպս. Սանթրույանի, ինչպես նաև ուխտավորաբար Մայր Աթոռում գտնվող իտալահայ համայնքի հոգևոր հովիվ տ. Զգոն եպս. Տեր-Հակոբյանը, Ալեքսանդրիայի ս. Պողոս-Պետրոս եկեղեցու քարոզիչ տ. Զավեն եպս. Չինչինյանը և ԱՄՆ-ից՝ տ. Հմայակ ծ. վրդ. Ինթոյանը:

Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնի պատվավոր հյուրերին օդանավակայանում դիմավորում և բարի գալուստ է մաղթում նաև Հայկական ՍՍՀ Միևնապետների սովետին առընթեր հայ եկեղեցու գործերի խորհրդի նախագահ սյրն. Սարգիս Գասպարյանը:

Ժամը 20.30-ին հայ եկեղեցու բարձրաստիճան հոգևորականները ժամանում են Մայր Աթոռ, Մայր տաճարում կատարում իրենց ուխտն ու աղոթքը: Այնուհետև Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետը Մայր Աթոռի հյուրերին հրավիրում է ընթրիքի:

Վերջում Մայր Աթոռի հյուրերը մեկնում են Երևան՝ Հայրապետական վիլլա:

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀՈԳԵՎՈՐ ՀԱՄԵՐԳ ՄԱՅՐ ՏԱԺԱՐՈՒՄ

Հուլիսի 26-ին, ուրբաթ օրը, երեկոյան ժամը 19-ին, Մայր տաճարում պաշտվում է երեկոյան ժամերգության կարգը, գլխավորությամբ Նորին Սուրբ Օծություն Տ. Տ. Վազգեն Ա Ամենայն Հայոց Հայրապետի և ներկայությամբ Երուսաղեմի Հայոց պատրիարք տ. Եղիշե սրբազան արքեպիսկոպոսի և հայ եկեղեցու բարձրաստիճան հոգևորականների:

Ժամերգության ավարտին Մայր տաճարում, ի պատիվ հյուրերի, տեղի է ունենում հոգևոր համերգ:

Մայր տաճարի երգչախումբը՝ ղեկավարությամբ պրն. Խորեն Մեյխանեջյանի, բացառիկ հաջողությամբ կատարում է հետևյալ գեղարվեստական ծրագիրը.

Կոմիտաս վարդապետ.—Խորհուրդ խորին, նվագ երգեհոնի վրա՝ Լևոն Աբրահամյան:

Տաղ Հարության՝ «Ի գերեզմանէն»՝ Լուսինե Զաքարյան:

Մոցարտ.—«Գլորիա»:

Ամերիկյան ժողովրդական երգ «Գլորի Ալելուիա»:

Բախ—Գունո.—«Ավն Մարիա»՝ Լուսինե Զաքարյան:

Մոցարտի ռեքվիեմից երեք հատված. մեներգումները՝ Լուսինե Զաքարյանի, Արաքսի Մասուրյանի, Հովհաննես Բախտաչյանի և Կոստյա Սիմոնյանի:

Զայկովսկի.—«Տէր ողորմես»:

Դիմիտրի Բորդիանսկի.—«Փառք բարձրելոյն Աստուծոյ»:

Բախ.—Ռե մինոր պրելյուդ և Ֆուգա՝ երգեհոնի վրա՝ Լևոն Աբրահամյան:

Միջնադարյան տաղ «Խնկի ծառ»՝ Մարիա Գեղունի:

Համերգի վերջում Մայր տաճարի երգչախումբը Խորեն Մեյխանեջյանի շնորհալի ղեկավարությամբ կատարում է Կոմիտաս վարդապետի «Գովնա Երուսաղեմ» շարականը և Մ. Եկմալյանի «Յամենայնի» և «Հայր մեր» երգերը:

Վերջում հնչում է Հայրապետական մաղթերգը:

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹՅՈՒՆ ԴԵՊԻ Ս. ԽԱԶ ՎԱՆՔ

Հուլիսի 27-ին, շաբաթ օրը, առավոտյան ժամը 10-ին, Երուսաղեմի Հայոց պատրիարքը և հայ եկեղեցու բարձրաստիճան հոգևորականները ուխտի են գնում Եղեզնածորի ս. Խաչ վանքը:

Եղեզնածորի ս. Խաչ վանքի դարպասների առջև Երուսաղեմի հայոց պատրիարքին և մյուս հոգևորականներին ողջունում և բարի գալուստ է մաղթում ս. Խաչ վանքի վանահայր տ. Սարգիս քնն. Զափարյանը:

Վեհափառ Հայրապետը տ. Եղիշե սրբազան պատրիարքի Մայր Աթոռում գտնվելու օրերին մասնավոր տեսակցություն և խորհրդակցու-

թյուն է ունենում նրա հետ, որպես Եպիսկոպոսաց ժողովի ծիսական բարեկարգության հանձնաժողովի նախագահի, մի շարք հարցերի շուրջ, հարցեր, որոնց մասին հանձնաժողովը որոշ եզրակացությունների չէր հանգել և կամ բնավ իսկ քննարկման չի ենթարկել դրանք:

ՀԱՆԴԻՍԱՎՈՐ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՎ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՐՈՋ ՄԱՅՐ ՏԱԾԱՐՈՒՄ

Հուլիսի 28-ին, կիրակի օրը, առավոտյան ժամը 11-ին, Մայր տաճարում պաշտովում է հանդիսավոր ա. պատարագ:

Պատարագում է Երուսաղեմի հայոց վանքի միաբան տ. Աղան վրդ. Բալիոզյանը:

«Ողջույն»-ից հետո եկեղեցական հանդիսավոր թափորով Մայր տաճար են մտնում Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետը և Երուսաղեմի հայոց պատրիարքը:

«Հայր մեր»-ից առաջ հոգեշունչ քարոզ է խոսում Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետը, անդրադառնալով վերջերս Մոսկվայի և Համայն Ռուսիայի Ս. Պիմեն Սրբազան Պատրիարքի հրավերով Իր այցելությանը Մոսկվա և Կիև:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը հավատացյալ ժողովրդին է ներկայացնում Մայր Աթոռի հյուրերին, վերջում հանգամանորեն կանգ առնելով Երուսաղեմի Հայոց պատրիարքության դերի և տ. Եղիշե սրբազան պատրիարքի գահակալության օրերին Երուսաղեմի հայոց վանքում կատարված եկեղեցաշեն, մշակութային և կրթական արդյունավետ գործունեության վրա:

Նույն օրը, ժամը 15-ին, Վեհաբանում տրվում է պաշտոնական բարի գալուտյան ճաշկերույթը, ի պատիվ Մայր Աթոռի հյուրերի:

Ճաշկերույթին ներկա էր նաև Գերագույն հոգևոր խորհրդի անդամ ժողուր, Երուսաղեմի հայոց սրբազան պատրիարքը, տ. Կոմիտաս արքեպ. Տեր-Ստեփանյանը, տ. Բաբգեն արքեպ. Ապատյանը, տ. Ծահե արքեպ. Աճեմյանը, տ. Հուսիկ եպս. Սանթրոքյանը, տ. Զգոն եպս. Տեր-Հակոբյանը, տ. Զավեն եպս. Չինչինյանը, տ. Հմայակ ծ. վրդ. Ինթոյանը, տ. Աղան վրդ. Բալիոզյանը և «Էջմիածին» ամսագրի քարտուղար տ. Եզնիկ աբեղա Պետրոսյանը:

Ճաշկերույթին ներկա էր նաև Գերագույն հոգևոր խորհրդի անդամ ժողովրդական նկարիչ պրն. Գրիգոր Խանջյանը:

Ճաշկերույթի ընթացքում մեկ անգամ ևս հյուրերին ողջունում և բարի գալուտ է մաղթում Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետը:

Այնուհետև հյուրերի անունից Վեհափառ Հայրապետին ողոված շնորհակալության ջերմ խոսք է ասում տ. Ծահե արքեպ. Աճեմյանը:

Ճաշկերույթի ավարտին Վեհափառ Հայրապետը վարդապետական լանջախաչ է նվիրում Երուսաղեմի ա. Հակոբյանց վանքի միաբան տ. Աղան վրդ. Բալիոզյանին, նրա քահանայական ձեռնադրության 6-ամյակի առթիվ:

Տ. Աղան վարդապետը վերջին երեք տարիներին սովորում էր Երևանի պետական համալսարանում և կրոնական, եկեղեցագիտական առարկաներ էր դասավանդում ա. Էջմիածնի հոգևոր ճեմարանում:

ՈՂՋԵՐԹԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Հուլիսի 31-ին, չորեքշաբթի օրը, ժամը 15-ին, Վեհաբանի սեղանատանը տ. Եղիշե սրբազան պատրիարքի, տ. Բաբգեն արքեպ. Ապատյանի և տ. Ծա-

հե արքեպ. Աճեմյանի պատվին տրվում է ողջերթի ճաշկերույթ, որին ներկա են լինում տ. Կոմիտաս, տ. Հուսիկ, տ. Զավեն, տ. Զգոն, տ. Նարեկ, տ. Գեվորգ սրբազանները տ. Աղան, տ. Պարեա վարդապետները և «Էջմիածին» ամսագրի խմբագիր Ա. Հատիտյանը:

Ողջերթի սույն սեղանին ներկա էր նաև ՀՍՍՀ Մինիստրների սովետին առընթեր հայ եկեղեցու գործերի խորհրդի նախագահ պրն. Ս. Գասպարյանը:

Ընդունելության ժամանակ ողջերթի ջերմ խոսքեր են արտասանում Վեհափառ Հայրապետը և պրն. Ս. Գասպարյանը:

Ամենապատիվ տ. Եղիշե պատրիարքը Հայոց Հայրապետին ողջալ շնորհակալության և երախտագիտության ջերմ խոսք է ասում իր, տ. Բաբգեն և տ. Ծահե արքեպ. անունից, Ռուսաց Նորին Սրբություն Տ. Պիմեն Պատրիարքի Մոսկվա և Կիև ալեքսանդրական եղբայրական հրավերի և սպա Մայր Աթոռ ս. Էջմիածին այս ալեքսանդրական առիթով:

Ողջերթի սույն սեղանն ավարտվում է ջերմ մթնոլորտում:

Օգոստոսի 1-ին տ. Եղիշե սրբազան պատրիարքը, տ. Բաբգեն և տ. Ծահե արքեպիսկոպոսները ժամը 12-ին ժամանում են Մայր Աթոռ Հայոց Հայրապետի հետ վերջին տեսակցությունը ունենալու և հրաժեշտ առնելու Մայր Աթոռից:

Ժամը 13.30-ին Երևանի օդանավակայանում Երուսաղեմի հայոց սրբազան պատրիարքին, տ. Բաբգեն և տ. Ծահե արքեպիսկոպոսներին, հանուն Հայոց Հայրապետի ճանապարհում և ողջերթ են մատնում Մայր տաճարի լուսարարապետ տ. Հուսիկ եպիսկոպոս Սանթրոքյանը և Մայր Աթոռի դիվանապետ տ. Արսեն եպիսկոպոս Բերբերյանը, տ. Զավեն եպիսկոպոս Զինչինյանը և տ. Հմայակ ծ. վրդ. Ինթոյանը և տ. Աղան վրդ. Բալիոզյանը:

Տ. Եղիշե պատրիարքին, տ. Բաբգեն և տ. Ծահե արքեպիսկոպոսներին ճանապարհում է նաև ՀՍՍՀ Մինիստրների սովետին առընթեր հայ եկեղեցու գործերի խորհրդի նախագահ պրն. Ս. Գասպարյանը:

ՈՒՂՂՈՒՄ

28-րդ Էջի վերևից 25-րդ տողը կարդալ.
«Ճաշկերույթին ներկա են լինում Ամենայն Հայոց
Վեհափառ Հայրապետը»: